

## **СТЕПЕН НА СЕРИОЗНОСТ НА НАРУШЕНИЯТА**

**Невнимателно, безразсъдно, с прекомерна сила или насилие?**

**Въпроси, които помагат при определянето на степента на сериозност**

1. Показва ли състезателят липса на внимание към своя противник?
2. Действа ли по непредпазлив начин?
3. Прави ли нечестен контакт с противника си след докосване на топката?
4. Действа ли незаинтересовано спрямо безопасността на противника си?
5. Действа ли незаинтересовано спрямо последствията за противника си?
6. Има ли играчът шанс да играе коректно с топката?
7. Поставя ли единоборството противника в опасна ситуация?
8. Играе ли играчът с топката след контакта със своя опонент?
9. Единоборството по честен или невнимателен начин е осъществено?
10. Атакува ли състезателят(-ите) противника си коректно?
11. Надхвърля ли необходимата сила играчът при единоборството?
12. Използва ли бруталност срещу противника си при единоборството?
13. Единоборството застрашава ли явно здравето на противника?
14. Каква степен на интензитет/скорост използва състезателят?
15. Показва ли играчът явна злонамереност при единоборството?
16. Играчът атакува противника си отпред, отстрани или отзад?
17. Коя част от своето тяло използва играчът за контакт с противника си?
18. Използвани ли са бутоните при единоборството?
19. С коя част от тялото на противника е осъществен контакт?
20. В коя посока са били насочени краката на атакуващия?
21. При единоборство за топката ли е осъществен контактът?
22. Фаулът спада към случай на насилие или сериозна груба игра?
23. Дали играчът използва ръката си като „инструмент“ или „оръжие“?
24. Играе ли състезателят за топката по честен начин?

## □ Критерии за нарушения според сериозността

| Категория                                     | Определение                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Санкция                                  | Примери                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| □ <b>Невнимателно</b><br>(Careless)           | „Невнимателно” означава, че състезателят е показал липса на внимание или съобразяване, когато е извършил атаката или е действал непредпазливо. Нисък интензитет на атаката, обикновено не е отзад и не са използвани бутоните. Ако има удар с ръка от шията нагоре, то той е пренебрежимо лек.                                                              | Само свободен удар или НУ (без картон).  | - Леко закачане при шпагат<br>- Бутане в борба за топка<br>- Игралч закача крак, но без сила и агресия                                                                |
| □ <b>Небрежно, безразсъдно</b><br>(Reckless)  | Безразсъдно” означава, че състезателят е действал с незначителна на опасността или на последствията за неговия противник. Интензитета на атаката е умерен. При атака с бутоните крака се свива в последния момент и след това има само "одраскване", т.е. няма натиск с бутоните. Ръката се използва като инструмент при удар от шията нагоре- няма умисъл. | Свободен удар или дузпа + жълт картон.   | - Скок за топка с контакт без прекалена сила.<br>- Шпагат, при който първо има контакт с тялото<br>- Удар с лакът без умисъл, но с опасен замах, ръка като инструмент |
| □ <b>Прекомерна сила</b><br>(Excessive force) | Сериозна груба игра- атака с висок интензитет, скорост и без да се мисли за последствията за противниковия играч, застрашаваща <b>ЯВНО</b> здравето на противника, използват се бутоните, коляното е заключено                                                                                                                                              | Свободен удар или дузпа + червен картон. | - Шпагат с два крака, но по земята и в опит да играе с топката<br>- Скок с целенасочен                                                                                |

и има натиск с бутоните, атаката е отзад с висок интензитет, скок с двата крака във въздуха, използване на прекомерна сила и бруталност при атаката, удар с ръка от шията нагоре с умисъл и използването и като оръжие

удар  
- Силен удар с лакът или ритник в игрова ситуация

#### □ Критерии за Сериозна и груба игра (SFP)

1. **Използване на прекомерна сила или жестокост**  
– Играчът влиза в единоборство с такава сила, че **застрашава безопасността** на опонента.
2. **Посока и начин на влизане**  
– Шпагат или скок с два крака, особено отзад или отстрани, без шанс да се играе с топката, е сериозна и груба игра.
3. **Интензитет и скорост при контакта**  
– Силата и скоростта на играча преди и по време на удара е достатъчна, за да причини контузия (например удар с бутонките върху крак, коляно или глезен).
4. **Контрол върху действието**  
– Липса на контрол при скок, шпагат или удар → повишава риска за съперника.
5. **Място на контакта**  
– Контакт върху уязвими зони (глезен, коляно, глава, гръб) е критерий за сериозна и груба игра.
6. **Намерение**  
– Намерението не винаги е решаващо, защото дори „без умисъл“ действията с прекомерна сила са SFP.

#### □ Санкция

- ПСУ или НУ + **Червен картон**

#### □ Примери за сериозна и груба игра

- Шпагат с два крака напред в краката на противника.
- Скок с коляно или бутон към тялото/главата на съперника.

- Удар с прекомерна сила, когато топката вече е изиграна.
- Опит за отнемане на топка, при който се влиза директно в краката с висока скорост.

#### □ – „Спиране на обещаваща атака“ (**Stopping a Promising Attack – SPA**)

Играч извършва нарушение, с което **прекъсва опасна атака** на съперника. За **SPA** е много важно да има "отворено пространство" пред фаулирания играч.

#### □ **Критерии, по които съдията преценява дали атаката е „обещаваща“:**

1. **Посока** **на** **атаката**  
– Дали атаката е насочена към вратата? Колкото по-пряко към гола, толкова по-вероятно е SPA.
2. **Контрол** **и** **притежание** **на** **топката**  
– Дали играчът има или може да установи реален контрол върху топката?
3. **Брой** **и** **позиция** **на** **защитниците**  
– Ако пред нападателя има само един или двама защитници, атаката е обещаваща. Ако защитниците са подредени, шансът за SPA намалява.
4. **Разстояние** **до** **вратата**  
– Колкото по-близо до наказателното поле е атаката, толкова е по-опасна.
5. **Вероятност** **за** **бързо** **развитие**  
– Има ли възможност за пас или удар, който да доведе до реална опасност?

#### □ **Типични примери за SPA (жълт картон):**

- Защитник дърпа противник, който тръгва на бърза контраатака по крилото.
- Играч фаулира съперник в центъра, който има пространство и съотборници в атака.
- Тактическо задържане с цел да се спре бърз пробив.

#### □ **Кога SPA преминава в DOGSO?:**

- Атакуващият е „един на един“ с вратаря (или с полеви играч) и е спрял с нарушение.

- Нарушение като последен защитник, когато нападателят има директен и пряк път към вратата.

#### □ Разграничение между SPA и DOGSO

| Критерий              | <b>SPA</b> (обещаваща атака) | <b>DOGSO</b> (явна голова възможност)                                                            |
|-----------------------|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Разстояние до вратата | Средно/далечно               | Близо до вратата                                                                                 |
| Посока                | Потенциална атака            | Директно към гола                                                                                |
| Контрол върху топката | Реален или почти сигурен     | Реален или почти сигурен                                                                         |
| Брой защитници        | Повече, има кой да спре      | Последен защитник или само вратар                                                                |
| -Санкция              | □ Жълт картон                | □ <b>Червен</b> (или <b>жълт</b> при дузпа с опит за игра с топката или единоборство за топката) |

#### □ Критерии за DOGSO (предотвратяване очевидна възможност за отбелязване на гол)

За да прецени дали нарушение е **DOGSO**, съдията трябва да оцени следните фактори (IFAB Laws of the Game):

1. **Разстояние до вратата**  
– Колко близо до вратата е извършено нарушението. Колкото по-близо, толкова по-вероятно е DOGSO.
2. **Посока на атаката**  
– цялостната посока на движение на играча трябва да е директно към вратата /защото някой път може да бутне леко топката към страничната линия за да финтира противника, но това не отменя DOGSO/.

3. **Контрол** **върху** **топката**  
– Дали играчът има реален контрол или висока вероятност да овладее топката след подаване/дрибъл.
4. **Брой** **и** **позиция** **на** **защитниците**  
– Дали има други защитници (освен вратаря), които реално могат да попречат на головата възможност.

#### □ Санкции при DOGSO

- **Извън наказателното поле** → директен червен картон.
- **В наказателното поле:**
  - Ако защитникът **няма опит да играе топката** (дърпане, бутане, игра с ръка) → □ **червен картон**.
  - Ако защитникът **се опитва да играе топката** (шпагат, блокиране и т.н.) → □ **жълт картон** + дузпа.

**Наказуема игра с ръка - съображения и задължителни въпроси, които да бъдат зададени при съответната ситуация.**

1. Топката ли се придвижва към ръката или обратно?
2. В естествено или неестествено положение е ръката?
3. Опитва ли се играчът да избегне съприкосновението?
4. Влага ли играчът умисъл при докосването на топката с ръка?
5. Пречи ли играчът чрез играта с ръка на противник да получи топката?
6. Опитва ли се играчът да отбележи гол чрез умишлена игра с ръка?
7. Предотвратява ли състезателят гол чрез умишлена игра с ръка?
8. Налице ли е DOGSO при умишлената игра с ръка?
9. Опитва ли се играчът да заблуди съдията, играейки с ръка?
10. Дали топката е спряна умишлено с ръка при движението ѝ към вратата?

## □ Критерии за наказуема игра с ръка

Съдията трябва да отсъди ПСУ когато играчът:

1. **Умишлено играе топката с ръка**  
– Съзнателно движение на ръката или китката към топката (удар, плесване, блокиране).
2. **Увеличава неестествено обема на тялото**  
– Ръката е поставена в положение, което **не е оправдано от движението на тялото** и така блокира топката.  
(Пример: ръце широко встрани при шпагат или отскок).
3. **Отбелязва гол с ръка или непосредствено след контакт с ръката**  
– Дори и при неумишлено ненаказуемо докосване → голът трябва да бъде отменен.
4. **Придобива или запазва владение след игра с ръка и създава голова ситуация**  
– Контрол или пас след наказуемо докосване с ръка, водещ до гол.

## Кога не е наказуема играта с ръка

- Играчът отиграва топката в ръката си или негов съотборник изритва топката в ръката му (освен ако с това не се предотвратява гол в собствената врата), без умишлено действие.
- Ръката е в **естествено положение** според движението на тялото.
- Играч пада и ръката му служи за опора между тялото и терена.
- Контактът е от **много близко разстояние** и няма време за реакция, но само когато ръката е в естествено положение, не блокира хода на топката и няма движение към нея.

## □ Санкции

- Обикновено → **пряк свободен удар или дузпа**.
- Ако ръката спира **явна голова възможност (DOGSO)** → **червен картон**.
- Ако ръката спира **обещаваща атака (SPA)** → **жълт картон**.

## □ Критерии за игра с ръка

### Наказуема игра с ръка

□ Умишлено движение на ръката към топката или поставянето ѝ в рискована зона

□ Ръката/китката правят тялото „неестествено по-голямо“ (широко встрани, над рамото и т.н.)

□ Гол отбелязан директно с ръка (дори и неумишлено)

□ Контрол и владение върху топката след наказуема игра с ръка, довела до гол или голова ситуация

□ Спиране на удар към вратата с наказуема ръка (**DOGSO** → **червен картон**)

### Ненаказуема игра с ръка

□ Играч отиграва топката в ръката си или негов съотборник изритва топката в ръката му (освен ако с това не се предотвратява гол в собствената врата)"

□ Ръката е в естествена позиция спрямо движението на тялото

□ Докосване при падане, когато ръката служи за опора

□ Контакт от много близко разстояние, без време за реакция

□ Случайно докосване без предимство или последиствия за играта

□ В правилника на IFAB (International Football Association Board) се уточнява, че съдията винаги трябва да преценява:

- **позицията на ръката,**
- **намерението на играча,**
- **разстоянието и скоростта на удара.**